

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΡΩΣΙΑΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΥ**

(Συνέχεια από τή σελ. 255 τοῦ προηγούμενου τεύχους)

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς, 10ης Ἰουνίου, ἐτελέσθη στόν ἱ. ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας στό Στρόβολο θεία λειτουργία, συλλειτουργούντων τοῦ Πατριάρχῃ Ρωσίας Κυρίλλου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσοστόμου, τῶν Μητροπολιτῶν Βολοκολάμσκ Ἰλαρίωνος, Πάφου Γεωργίου, Κιτίου Χρυσοστόμου, Κύκκου Νικηφόρου καί Ταμασοῦ Ἡσαΐα καί τοῦ Ἐπισκόπου Σολνετсноγκόρσκ Σεργίου καί πολλῶν πρεσβυτέρων καί διακόνων ἀπό ἀμφότερες τίς Ἐκκλησίες.

Περί τό τέλος τῆς θείας λειτουργίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἀπένειμε στόν Πατριάρχη Ρωσίας τό χρυσοῦν παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα καί ἀντηλλάγησαν μεταξύ αὐτῶν οἱ ἐπόμενες προσφώνηση καί ἀντιφώνηση.

Ἡ προσφώνηση τοῦ Κύπρου Χρυσοστόμου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Πατριάρχα Μόσχας καί πάσης Ρωσίας κύριε Κύριλλε,

Μέ τήν ἀνεκλάλητο χαρά ἀπό τήν κοινή ἀπόγευση τοῦ ποτηρίου τῆς ζωῆς καί τήν κοινή ὁμολογία τῆς ἀμωμήτου πίστεώς μας νά γεμίζει τίς ψυχές μας, σᾶς καλωσορίζουμε καί πάλιν, μετά τῆς τιμίας συνοδείας σας, εἰς τή νῆσό μας. Ἀφοῦ ἀπολαύσαμε «τῆς ἀκενώτου τρυφῆς» τοῦ Χριστοῦ καί «ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευ-

τήτου Αὐτοῦ ζωῆς», μνησθέντες τοῦ θανάτου, ἀλλά καί «θεασάμενοι τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ τόν τύπον», σᾶς ἀπευθύνουμε τόν ἀρχαῖο χριστιανικό χαιρετισμό: «Εἰρήνη ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Α' Πέτρ. 5, 14). «Ὁ Θεός τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς τῆς χαρᾶς» (Ρωμ. 15, 13).

Τήν ἐδῶ ἐπίσκεψή σας δέν τήν θεωροῦμε ὡς ἐκπλήρωση ἐνός ἀπλοῦ ἐπιβεβλημένου χρέους Προκαθημένου μιᾶς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πρὸς μιάν ἄλλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Οὐτε ὡς ἀπλό ἀδελφικό καθῆκον ἐθιμοτυπικῆς ἀβρότητας. Θεωροῦμε, ὅτι αὐτὴ συμβάλλει στὴ σύσφιγξη, ἀλλὰ καί περαιτέρω ἐμβάθυνση τῶν δεσμῶν τῆς εἰλικρινοῦς καί ἀδελφικῆς φιλίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μας, ἀλλὰ καί μεταξύ τοῦ Ρωσικοῦ καί τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Συνιστᾷ, ὡς ἐκ τούτου, ἓνα νέο, εὐλογημένο ὁρόσημο στὶς ἱστορικές σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας.

Εἶναι ὀλιγάριθμη ἡ Ἐκκλησία μας, Μακαριώτατε, ἀλλὰ πλούσια σέ ἀγιότητα. Καί μέ μιὰ ἱστορία εἴκοσι αἰώνων Χριστιανισμοῦ. Εὐνοηθήκαμε ἀπὸ τόν Θεό νά εἴμαστε, γεωγραφικά, πλησίον τῶν Ἀγίων Τόπων καί νά δεχτοῦμε, ὡς ἐκ τούτου, πρῶτοι στὸν Εὐρωπαϊκό χῶρο, τό μήνυμα τῆς σωτηρίας. Οἱ Ἀπόστολοι Βαρνάβας, Παῦλος καί Μᾶρκος εὐαγγελίστηκαν τόν Χριστό στήν πατρίδα μας ἀπὸ τό 45 μ.Χ. Καί ἀγάλλονται σήμερον ὑποδεχόμενοι Ἐσᾶς στοὺς χώρους καί τοὺς δρόμους, πού κι ἐκεῖνοι ἐβάδισαν. Μαζί τους συναγάλλονται καί σᾶς ὑποδέχονται ὁ ἅγιος Λάζαρος ὁ τετραήμερος, ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἅγιος Σπυρίδων, ὁ ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος, ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Θεολόγος καί ἀντιστασιακός συγγραφέας τοῦ 4ου αἰῶνα, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων καί ἄλλοι πολλοί, τό πλῆθος τῶν ὁποίων προσέδωσε στήν Κύπρο τήν προσωνυμία «Ἀγία Νῆσος».

Ἡ δική σας Ἐκκλησία, νεώτερη στήν ἡλικία, ἀλλὰ πολυπληθέστερη σέ ἀριθμό πιστῶν, εἶναι συγκληρονόμος τῆς ἴδιας Ὁρθόδοξου πίστεως. Ἡ εὐαγγελικὴ σπορά στή Ρωσικὴ γῆ ἔδωσε στά τελευταῖα χίλια χρόνια πλούσια συγκομιδὴ. Συμμετέχουν νοερά

στό συλλείτουργό μας καί συνευφραίνονται μαζί μας καί οἱ δικοί σας, ἀλλά καί τῆς ὅλης Ἐκκλησίας ἅγιοι: Οἱ ἱσαπόστολοι Βλαδίμηρος καί Ὑόλγα, ὁ ἅγιος Σέργιος τοῦ Ραντονέζ, ὁ ἅγιος Σεραφείμ τοῦ Σάρωφ, ὁ ἅγιος Φίλιππος ὁ Μητροπολίτης Μόσχας καί ὅλη ἡ πληθὺς τῶν ὁσίων καί ὁμολογητῶν τῆς ἀμωμήτου πίστεώς μας, παλαιότερων καί νεωτέρων, οἱ ὅποιοι ἐδόξασαν τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καί ἀγίασαν τῇ Ρωσικῇ γῇ.

Οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καί τῶν λαῶν μας ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν φιλικές καί ἀδελφικές. Στούς μακροὺς χρόνους τῆς δουλείας τῆς πατρίδας μας σέ ξένους δυνάστες, πάντα προσβλέπαμε στό «ξανθό γένος» τῶν Ρώσων, στήν ὁμόδοξή μας ἰσχυρή χώρα σας, γιά ἀνακούφιση καί σωτηρία. Καί ἡ συναντίληψη ἀπό σᾶς, τῇ χώρα καί τῇ Ἐκκλησίᾳ σας ὑπῆρξε οὐσιαστική καί διαχρονική. Ἰδιαίτερα ἀπό τό 1974, ὅταν πέραν ἀπό κάθε ἔννοια ἡθικῆς καί δικαίου, καί καταπατώντας ὅλους τοὺς θείους καί ἀνθρώπινους νόμους, μᾶς ἐπετέθη ἡ Τουρκία, κατέλαβε τό 37% τῆς γῆς μας, ἔσκότωσε, βίασε, προσφυγοποίησε τό 1/3 τοῦ λαοῦ μας καί ἐποικίζει μέ Μουσουλμάνους τῆς Ἀνατολίας τήν πατρίδα μας, νιώσαμε, πολλές φορές, τήν ἀδελφική συμπαράστασή σας. Πρὶν ἀπό ὀκτῶ χρόνια, μάλιστα, τό 2004, ἡ δική σας προσωπική παρέμβαση, καθὼς καί τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου σας, πρὸς τόν Πρόεδρο τῆς χώρας σας, ἔσωσε τήν Κύπρο, μέ τήν προβολή veto στό Συμβούλιο Ἀσφαλείας τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, πού ἐπιχειροῦσε νά υἱοθετήσῃ ὡς ψήφισμά του τό ὀλέθριο γιά τήν Κύπρο σχέδιο Ἀνάν.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί τῆς Κύπρου δέν λησμονήσαμε ποτέ τῇ βοήθειᾳ αὐτῇ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Διατηροῦμε πάντοτε αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καί σεβασμοῦ πρὸς αὐτή. Συναισθανόμαστε, ὅτι καί τώρα καί στό μέλλον, στίς δυσκολίες πού θά συναντήσουμε θά σᾶς ἔχουμε βοηθοὺς καί ἀντιλήπτορες. Γιατί, δυστυχῶς, Μακαριώτατε, συνεχίζεται καί ἐπιτείνεται τό δράμα τοῦ λαοῦ μας. Τριανταοκτὼ ὁλόκληρα χρόνια πέρασαν ἀπό τότε χω-

ρίς νά διαφαίνεται στίς προθέσεις τῆς κατοχικῆς δύναμης οὔτε ἡ ἐλαχίστη διάθεση γιά ἀποκατάσταση τῆς δικαιοσύνης. Ἀντιθέτως μάλιστα. Ἐκμεταλλευόμενοι τόν χρόνο καί τήν ἀνοχή τῶν ἰσχυρῶν συμμάχων τους, οἱ Τοῦρκοι παγιώνουν τά τετελεσμένα καί μεθοδεύουν τήν κατάληψη ὁλόκληρης τῆς Κύπρου. Ἐφαρμόζοντας τή μέθοδο τοῦ ἐθνικοῦ ξεκαθαρίσματος, ἐκδίωξαν τούς νόμιμους κατοίκους καί τουρκοποιοῦν τό ἐλληνικότατο καί χριστιανικότατο βόρειο μέρος τῆς πατρίδας μας. "Ὅσοι ἀπό τούς 500 καί πλέον ναούς μας, πού βρίσκονται στό κατεχόμενο μέρος τῆς πατρίδας μας δέν ἔχουν μετατραπῇ σέ μουσουλμανικά τεμένη, ἤ σέ ἀποθήκες, κέντρα διασκέδασης, στρατόπεδα, ἤ καί στάβλους ἀλόγων ζώων, ἀφέθησαν στήν φθορά τοῦ χρόνου. Δέν μᾶς ἐπιτρέπεται οὔτε κἄν ἡ συντήρησή τους, σέ μιάν προσπάθεια ἐξαφάνισης τῶν τεκμηρίων τῆς χριστιανικότητος τοῦ τόπου μας. Οἱ Τουρκοκύπριοι συμπατριῶτές μας ἐξαναγκάστηκαν νά μεταναστεύσουν καί ὁ δημογραφικός χαρακτήρας τῆς Κύπρου ἀλλοιώνεται βίαια μέ τή μεταφορά ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐποίκων.

Ἀντιλαμβανόμαστε πλήρως τά σχέδια τῆς Τουρκίας. Μέ τόν ἴδιο τρόπο προσάρτησε, τόν περασμένο αἰῶνα, τήν περιοχή τῆς Ἀλεξανδρέττας. Δέν ἔχουμε, ὅμως, τά ὑλικά μέσα γιά νά ἀντιδράσουμε ἀποτελεσματικά. Στηριζόμαστε στόν Θεό τόν **«καθαίρουντα δυνάστας καί ἀνυψοῦντα πένητας, τόν ταπεινοῦντα ἰσχυρούς καί ἀνορθοῦντα κατερραγμένους»**, ἀλλά καί στή δική σας συμπαράσταση καί βοήθεια. Ἔχουμε τήν ἀκράδαντη πεποίθηση, ὅτι ὁ Θεός **«οὐκ ἐάσει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπέρ ὃ δυνάμεθα»**. Στήν παντοδυναμία του δύναται **«ἀναγαγεῖν ἐκ τῶν τάφων τόν λαόν του»** (Ἱεζ. 37, 13). Γι' αὐτό καί οὐδέποτε θά ἀποδεκτοῦμε τά τετελεσμένα τῆς βίας· οὔτε καί θά συμβιβαστοῦμε μέ τό ἄδικο. Ὅσα χρόνια κι ἂν περάσουν, θά παραμείνουμε ἀνυπότακτοι ὑπερασπιστές τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο γιά μᾶς, ὅσο καί γιά τόν κάθε ἄνθρωπο, τόν **«κατ' εἰκόνα Θεοῦ»** κτισθέντα.

Πέραν ἀπό τά ἰδιαίτερα προβλήματα καί τήν ἐξέταση τῶν σχέ-

σεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, ἡ ἐπίσκεψή σας στήν Κύπρο, Μακαριώτατε, μᾶς ἔδωσε τήν εὐκαιρία τοῦ συμπροβληματισμοῦ γιά τή σημερινή κατάσταση τῆς κοινωνίας, τοῦ Ὁρθοδόξου, ἀλλά καί τοῦ σύμπαντος κόσμου, καθῶς καί ἀναζήτησης τρόπων ἀποτελεσματικότερης παρέμβασης στά πράγματα.

Κι εἶναι ἀλήθεια ὅτι κρίση βαθιά μαστίζει τήν κοινωνία σήμερα. Προηγήθηκε ἡ πνευματική κρίση, καθῶς, κάτω ἀπό τή δεσποτεία τῆς Τεχνολογίας καί τό δέλεαρ τῆς εὐμάρειας, μετατοπίσαμε τίς ἐλπίδες μας ἀπό τόν Θεό πρός τόν ἐφευρετικό ἄνθρωπο τῶν ἡμερῶν μας. Χωρίς τόν Θεό, πού ἐπιβάλλει στόν ἄνθρωπο τήν ἐπίγνωση τῶν ὁρίων του, ἀλλά καί τή συναίσθηση τῆς εὐθύνης του, νομίσαμε, πῶς ὅλα τά μποροῦμε κι ὅλα μᾶς ἐπιτρέπονται. Οἱ ἐφευρέσεις μας, ὅμως, κι ἡ πρόσκαιρη πρόοδος πού ἀκολούθησε, χωρίς τόν σωτήριο περιορισμό τοῦ Θεοῦ, μεταβλήθηκαν σέ ὄργανα διάλυσης τῶν κοινωνικῶν καί ἠθικῶν θεσμῶν. Ὁδήγησαν στήν σημερινή οἰκονομική, πολιτική, θεσμική, κρίση. Ἐπαληθεύτηκε γιά μιά ἀκόμη φορά, ὅτι **«οἱ μακρύνοντες ἑαυτούς ἀπό τοῦ Θεοῦ ἀπολοῦνται»**, ἐνῶ, ἀντίθετα, **«οἱ ἐκζητοῦντες τόν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντός ἀγαθοῦ»**.

Κοινή εἶναι ἡ διαπίστωσή μας, ὅτι μόνον ἐπιστροφή στόν Χριστό καί στίς χριστιανικές ἀξίες θά δώσει λύση στό πολυῶδυνο δρᾶμά μας. Ὁ ἄνθρωπος μόνο κοντά στόν Χριστό βρίσκει νόημα στή ζωή του. Ἐκεῖ καταλαβαίνει, ὅτι δέν εἶναι ἓνα τυχαῖο συμβάν στήν Ἱστορία, ἀλλά τέκνον Θεοῦ. **«Εἰ δέ τέκνον, καί κληρονόμος. Κληρονόμος μέν Θεοῦ, συγκληρονόμος δέ Χριστοῦ»**. Ἐπίγειος, ἀλλά καί οὐράνιος καί αἰώνιος. Καί προπάντων **«Θεοῦ συνεργός, Θεοῦ γεώργιον καί Θεοῦ οἰκοδομή»**.

Καί γι' αὐτή τήν εὐκαιρία τοῦ συμπροβληματισμοῦ καί τῆς ἀναζήτησης διεξόδων στά σημερινά, μακράν τοῦ Θεοῦ, ἀδιέξοδα, πού μᾶς δίνει ἡ ἐπίσκεψή σας, σᾶς εὐχαριστοῦμε ιδιαίτερα.

Μακαριώτατε,

Παρόλο πού οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας ἦσαν πάντοτε

στενές καί ἀδελφικές, καί ἔτσι παραμένουν καί σήμερα, ἡ ἐπίσκεψή σας στήν Κύπρο, λόγω τῶν νέων συνθηκῶν πού διαμορφώθηκαν τά τελευταῖα χρόνια, σηματοδοτεῖ τήν ἔναρξη νέας περιόδου στενότερων σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας. Ὡς πάλι στήν πατρίδα μας ζοῦν καί ἐργάζονται πολλοί Ρῶσοι, πολλές δέ Ρωσικές ὑπεράκτιες ἐταιρεῖες ἔχουν τήν ἔδρα τους στήν Κύπρο. Λαμβανομένης ὑπόψης καί τῆς εὐκολότερης, σήμερα, διακίνησης τῶν ἀνθρώπων καί τῆς ἀνάπτυξης τῶν θρησκευτικῶν περιηγήσεων, διευρύνονται οἱ τομεῖς συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἐξάλλου στά ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἱδρύματα τῆς χώρας σας φοίτησαν τά τελευταῖα χρόνια, ἀλλά καί τώρα φοιτοῦν νέοι τῆς πατρίδας μας, πού μέ τή σειρά τους συμβάλλουν στήν περαιτέρω σύσφιγξη τῶν σχέσεών μας.

Μακαριώτατε,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐπίσημης ἐπίσκεψής σας, ἀποφάσισε, ὁμόφωνα, νά σᾶς ἀπονεύει τήν ἀνώτατη διάκριση τῆς Ἐκκλησίας μας, τό Χρυσοῦν Παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Εἶναι ἔνδειξη τιμῆς καί ἀγάπης πρὸς τό πρόσωπό σας, τόν διακεκριμένο θεολόγο, πού πολλά προσέφερε, προηγουμένως, στούς Θεολογικούς Διαλόγους τῆς Ὁρθοδοξίας καί πού δεξιῶς οἰακοστροφεῖ, σήμερα, τήν πολυπληθῆ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἀλλά καί ἐκτίμησης πρὸς τήν Ἐκκλησία σας. Δεχθεῖτε αὐτή τή διάκριση καί νά θυμᾶστε, ὅτι ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, ἡ μορφή τοῦ ὁποίου εἰκονίζεται στό παράσημο, βρίσκεται ὑπό κατοχή. Εἶναι ἀπροσπέλαστος σ' ὅσους, ἐλεύθερα, χωρίς νά προσκυνήσουν τήν κατοχή, θέλουν νά τόν ἐπισκεφθοῦν. Εὐχηθεῖτε καί προσευχηθεῖτε κι ἐσεῖς στό Θεό, νά μή ἀργήσει ἡ ὥρα τῆς ἀπελευθέρωσης. Γιά νά μπορέσουμε, ἔτσι, σέ μιά νέα ἐπίσκεψή σας, νά σᾶς ξεναγήσουμε καί στόν Ἀπόστολο Βαρνάβα καί στόν Ἀπόστολο Ἀνδρέα καί στήν Κερύνεια, στήν Ἀμμόχωστο, στή Μόρφου καί σ' ὅλη τή σκλαβωμένη, σήμερα, γῆ μας».

*Ἀπό τή Θεία λειτουργία στόν ιερό ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας
στό Στρόβολο.*

Ἡ δέ ἀντιφώνηση τοῦ Ρωσίας Κυρίλλου ἔχει ὡς ἀκολουθῶς:

«Μακαριώτατε, ἀγαπητέ ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ
στό Θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ κ. Χρυσόστομε, Σεβασμιώτατοι καί
Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερεῖς, σεβαστοί πατέρες, ἀδελφοί καί ἀδελ-
φές.

Μετά μεγάλης πνευματικῆς ἀνατάσεως τελέσαμε σήμερα πα-
νηγυρική Θεία Λειτουργία σ' αὐτό τό νεόδητο μεγαλοπρεπῆ ἱε-
ρό ναό σύμφωνα μέ τό ἀρχαῖο χριστιανικό ἔθος ἀφιερωμένο στήν
ἐνυπόστατη Σοφία τοῦ Θεοῦ, δηλαδή τό Δεσπότη καί Κύριο ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ, διά τοῦ Ὁποίου πάν-
τα ἐγένετο (Ἰω. 1, 3) καί ἐν τῷ Ὁποίῳ ζῶμεν καί κινούμεθα καί
ἐσμέν (Πράξ. 17, 28).

Μέ τήν ὁμολογία τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ δυνάμεως καί Θεοῦ σο-

φίας (Α΄ Κορ. 1, 24), Τοῦ ἀποδίδουμε δόξα καί εὐγνωμοσύνη γιά τή δημιουργία τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τά ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας» (Ψαλμ. 103, 24). Εὐχαριστοῦμε τόν Χριστό καί Σωτῆρα ἡμῶν γιά τήν ἔνσοφη οἰκοδομή τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ὅπου καί μόνο ὁ ἄνθρωπος δύναται νά πετύχει τή σωτηρία του.

Ὑπερβαίνοντας τά χωροχρονικά ὅρια ἡ Ἐκκλησία ἐνώνει τόν ἄνωθεν μέ τόν κάτωθεν κόσμο, τόν κόσμο τῶν ἐν Χριστῷ σεσωσμένων Ἀγίων μέ τόν κόσμο τῶν ἀγωνιζομένων γιά νά φθάσουν στόν ἀγιασμό ἀνθρώπων. Αὐτή μᾶς ἀποκαλύπτει τήν αἰώνια Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τό πλήρωμα τῆς ὁποίας προσδοκοῦμε ἐν τοῖς ἐσχάτοις, ἀλλά τῆς ὁποίας τήν πραγματικότητα μᾶς ἐδόθη ἤδη νά αἰσθανθοῦμε ἐδῶ καί τώρα.

Σήμερα μέ τήν κοινή πανήγυρη πρός τιμήν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος τῷ Θεῷ εὐαρεστησάντων Ἀγίων, ἐπισήμως μαρτυροῦμε, ὅτι δέν ἦταν κενή ἡ ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στους Ἀποστόλους, δέν ἔμειναν ἄκαρπη ἡ θυσιαστική τους ἀποστολική προσφορά καί χωρίς ἀποτελέσματα οἱ ὠδίνες, οἱ κόποι καί ὁ ἴδιος ὁ θάνατός τους.

Ἡ κατά χάριν διά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἰδρυθεῖσα Ἐκκλησία ἔφερε τόν πρῶτο καρπό τῆς σωτηρίου σπορᾶς τούς θεοφόρους Μάρτυρας (Κοντάκιο τῶν Ἀγίων Πάντων), διά τοῦ αἵματός των πιστοποιήσαντες τή βιωσιμότητα καί τό ἀληθές τοῦ Χριστιανισμοῦ. Αὐτούς μνημονεύουμε πρωτίστως σήμερα, περί αὐτῶν κάμνουν λόγο τό Ἀπολυτίκιο καί τό Κοντάκιο τῆς σημερινῆς ἡμέρας.

Εἶναι, ἐπίσης, εὐλογία ἡ εὐρύτερη ἀντίληψη τῆς σημερινῆς ἐορτῆς ὡς ἐορτῆς τῆς Ἐκκλησίας, πραγματωθείσης στήν Ἱστορία ὡς πιστοποίηση τοῦ γεγονότος, ὅτι πράγματι ἐν Χριστῷ ἐπιτυγχάνουν τή σωτηρία τους οἱ χριστιανοί, καί ὅτι ὅλοι, ὅσοι ἐπιθυμῶσιν τήν ἀγιότητα καί καθαρότητα, τούς ἐνώνει τό Ἅγιο Πνεῦμα στή μυστηριακή κοινωνία τῶν Ἀγίων, πρᾶγμα τό ὁποῖο εἶναι ἡ

Ἑκκλησία.

Μιά τέτοια ἀντίληψη τῆς σημερινῆς ἑορτῆς ἐπιβάλλει στά μέλη τῆς Ἑκκλησίας νά ἀνταποκρινόμαστε στήν χριστιανική μας κλήση, ἡ ὁποία ἀποτυπώθηκε στή μεγάλη προσευχή τοῦ Σωτῆρος: «Ἵνα πάντες ἕν ᾧσι, καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοί καὶ γὰρ ἐν σοί, ἵνα καί αὐτοί ἐν ἡμῖν ἐν ᾧσιν» (Ἰω. 17, 21).

Ἡ ἐνότητα τῆς Ἀγίας Τριάδος εἶναι τόσο στενή, ὥστε εἶναι ἀδύνατο νά μιλοῦμε γιά κάποιο διάστημα, κάποιο ὄριο μεταξύ τῶν Προσώπων (Μ. Βασιλείου, Ἐπιστολή ΑΖ΄ Πρὸς Γρηγόριον ἀδελφόν). Αὕτῃ ἐπιβάλλει στοὺς γνήσιους μαθητές τοῦ Χριστοῦ πάση θυσίᾳ νά διατηροῦν τὴ στενότερη μεταξύ τους ἐνότητα. Χωρὶς αὕτῃ ἡ Ἑκκλησία παύει νά εἶναι Ἑκκλησία, οἱ χριστιανοὶ παύουν νά εἶναι χριστιανοὶ καὶ ἡ ἀποστολή μας στὸν κόσμον καθίσταται ἄκαρπη. Καὶ ἀντίθετα, ἐάν διατρανώσουμε στὸν κόσμον τὴν ἐνότητά μας μέ πρότυπο τὴν Ἀγία Τριάδα, ἐάν δὲν ἐπιτρέψουμε διαιρέσεις γιὰ λόγους κοινωνικοὺς, ἐθνικοὺς, ἢ ἄλλους, ἐάν τηρήσουμε τὴ μεταξύ μας εἰρήνη, τότε οἱ ἴδιοι ἐπιτυγχάνουμε τὴν ἐν τῷ Τριαδικῷ Θεῷ σωτηρία μας, καὶ φανερώνουμε στὸν κόσμον τὸ ἀληθές τοῦ Εὐαγγελίου (πρβλ. Ἰω. 17, 21).

Γι' αὐτὸ καὶ δίδουμε τόση σημασία στήν κοινωνία μεταξύ τῶν Ἀγίων τῶν κατὰ τόπους Ἑκκλησιῶν στήν Εὐχαριστία, στοῦ μυστήριου τῆς ἐν Χριστῷ ἐνώσεώς μας, στήν τιμὴ τῶν Ἀγίων, στήν κοινὴ λήψη ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων δογματικῶν καὶ κανονικῶν ζητημάτων, στὸν κοινὸ μας κατὰ Θεὸ βίον.

Εὐρισκόμενος στά εὐλογημένα χώματα τῆς Κύπρου κατὰ τὴ σημερινὴ ἑορτὴ τῆς κοινωνίας τῶν Ἀγίων, θέλω νά ἐπισημάνω τίς ἐνέργειες τῆς Ἀγιωτάτης Ἑκκλησίας τῆς Κύπρου γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς Ὁρθόδοξης ἐνότητας. Μὲ τὴν εὐλογία τῆς Μακαριότητάς σας οἱ συμπατριῶτές μας, κρίμασι Θεοῦ, εὐρισκόμενοι στήν Κύπρο, διαποιμαίνονται ἀπὸ Ρωσσοφώνους κληρικοὺς. Ὅρισμένοι ἐξ αὐτῶν ἀποστέλλονται κατόπιν ἀμοιβαίας συμφωνίας ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξῃ Ἑκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας. Μὲ τὴν πρωτοβουλία σας οἱ

Ἐκκλησίες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί Βορείου Ἀφρικῆς συνήρχονταν ἐπανειλημμένως γιά τήν ἐκπόνηση συντονισμένου σχεδίου ἀντιμετώπισης τῆς ἀπειλῆς γιά τή ζωή τῶν χριστιανῶν σ' αὐτήν τήν περιοχή τοῦ πλανήτη μας. Ὅπως ξέρετε, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ὑψώνει τή φωνή της ὑπέρ τῶν δεδιωγμένων.

Ἀπό μέσης καρδίας εὐχαριστῶ τή Μακαριότητά σας γιά τήν ἀπονομή στό πρόσωπό μου τοῦ ἀνώτατου παρασήμου τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Τήν τιμή αὐτή πρός τόν Προκαθήμενο τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας θεωρῶ κυρίως ὡς ἐπιβεβαίωση τῆς κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ἔνδειξη ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως, σεβασμοῦ καί ἀδελφικῆς ἐνότητας μεταξύ τῶν Προκαθημένων, τῶν Ἱεραρχῶν, τοῦ ἱεροῦ κλήρου καί τοῦ φιλοχρίστου ποιμνίου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ρωσίας καί Κύπρου.

Ὡς ἔνδειξη τοῦ συνδέσμου τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, διά τῆς ὁποίας εἶναι συνδεδεμένες οἱ Ἐκκλησίες Ρωσίας καί Κύπρου, σᾶς προσφέρω, Μακαριώτατε, αὐτό τό ἄρτοφόριο, φιλοτεχνημένο ἀπό Ρώσους καλλιτέχνες εἰδικά γι' αὐτό τόν ἱερό ναό. Σέ κάθε Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία θά τελεῖται στόν ἱερό αὐτό ναό, νά ἀναπέμπεται ἔνθερμη προσευχή ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως.

Μακαριώτατε, Σᾶς μεταφέρω τήν ἀγάπη ὅλων τῶν τέκνων τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας γιά τή «Νῆσο τῶν Ἁγίων», γιά ὅλους τούς ἀδελφούς Ὁρθοδόξους χριστιανούς, τούς κατοικοῦντες σ' αὐτή τήν εὐλογημένη χώρα. Ὁ Κύριος νά δώσει τήν πρό πολλοῦ ἀναμενόμενη εἰρήνη, νά ἀποκαταστήσει τό ἐνιαῖο Κυπριακό Κράτος, νά ἐπαναφέρει στήν Κυπριακή Ἐκκλησία ὅλους τούς ἱερούς ναούς καί τά σεβάσματα, τά ὁποία εἶναι πρός τό παρόν ἀπροσπέλαστα! Μέ τίς πρεσβεῖες τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας ὁ Κύριος ἄς οἰκονομήσει τό πᾶν πρός δόξαν τοῦ Θεοῦ.

ου Αὐτοῦ ὄνόματος!».

Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος πρόσφερε στὸν ἱερό ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἓνα πολύτιμο καί πλουσίως διακοσμημένο ἄρτοφόριο στό σχῆμα τοῦ ἴδιου ναοῦ.

«Εἶναι ἡ πρώτη φορά, πού ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἶχε τήν εὐκαιρία νά συλλειτουργήσῃ μέ τόν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στή Λευκωσία μέ τόση μεγάλη συρροή κόσμου, διότι αὐτός ὁ μεγαλοπρεπής ναός εἶναι μεγάλης χωρητικότητος. Προσευχηθήκαμε σήμερα, ἐπίσης, ὥστε οἱ ναοί στή Βόρεια Κύπρο, οἱ ὁποῖοι ἔκλεισαν καί καταστράφηκαν νά ἀποκατασταθοῦν καί νά φανερώσουν ἔτσι τή δόξα τοῦ Κυρίου. Πιστεύουμε, ὅτι θά εἰσακουσθεῖ ἡ προσευχή μας καί μέ τίς κοινές μας προσπάθειες νά ἀναδειχθοῦν σ' αὐτόν τόν τόπο εἰρήνης καί δικαιοσύνης», ὑπογράμμισε ὁ Πατριάρχης Κύριλλος.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπηύθυνε ἐγκάρδιο χαιρετισμό πρός τήν ὁμήγυρη, περιλαμβάνουσα καί πλῆθος συμπατριωτῶν του. «Ἡ ἐνότητα μεταξύ τοῦ Κυπριακοῦ καί τοῦ Ρωσικοῦ ποιμνίου στή νῆσο ἀποτελεῖ ὁρατό δείγμα ἐνότητας τῆς Ἀγίας, Καθολικῆς, Ἀποστολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Εὐχόμαστε ὁ Θεός νά δώσῃ αὐτή ἡ ἐνότητα τοῦ πολυεθνικοῦ ποιμνίου νά συμβάλῃ στή σύσφιγξη τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξύ τῶν χωρῶν καί τῶν λαῶν μας», εἶπε ἐν κατακλείδι ὁ Πατριάρχης Κύριλλος.

Ἡ θεία λειτουργία καί οἱ ὁμιλίες μεταδίδοντο τηλεοπτικά ἀπό τόν Τηλεοπτικό Σταθμό «ΜΕΓΑ» καί ραδιοφωνικά ἀπό τό Ραδιοφωνικό Σταθμό «Ὁ Λόγος».

Μετά τή θεία λειτουργία παρετέθη πρόγευμα στήν αἴθουσα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καί ἀκολούθως ὁ Πατριάρχης καί ἡ συνοδεία του ἐπέστρεψαν στό ξενοδοχεῖο τους «Hilton Park», ὅπου τό μεσημέρι παρετέθη ἰδιωτικό γεῦμα.

Τό ἀπόγευμα ὁ Πατριάρχης μετέβη στό «Θρονί» τῆς ἱ. Μονῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου, ὅπου εὐρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἀείμνηστου

Ἀρχιεπισκόπου καί Ἐθνάρχῃ Μακαρίου Γ΄ καί ὅπου τέλεσε Τρισάγιο καί κατέθεσε στεφάνι.

Στή συνέχεια ὁ Πατριάρχης κατῆλθε ἀπό τό «Θρονί» στήν ἱ. Μονή Κύκκου, ὅπου ἔτυχε θερμότητος καί λαμπρότατης ὑποδοχῆς ἀπό τόν Ἡγούμενο καί τήν Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς, τίς

*Ἀπό τήν ὑποδοχή τοῦ Πατριάρχῃ Ρωσίας Κυρίλλου
στήν ἱερά Μονή Κύκκου.*

Ἀρχές καί τούς κατοίκους τῆς πέριξ περιοχῆς. Στό προαύλιο τῆς ἱ. Μονῆς εἶχαν συγκεντρωθεῖ ἑκατοντάδες πιστοί, οἱ ὅποιοι ἐπευφήμησαν τόν Πατριάρχη μέ χειροκροτήματα καί ἄλλες ἐκδηλώσεις. Νέες δέ καί νέοι μέ τοπικές ἐνδυμασίες τόν ἔρραναν μέ ἄνθη ἐν μέσῳ ζητωκραυγῶν καί ἀλαλαγμῶν. Ἐπακολούθησε στό καθολικό τῆς ἱ. Μονῆς δοξολογία, μετά τό πέρασ τῆς ὁποίας ὁ Μητροπολίτης Κύκκου Νικηφόρος προσφώνησε τόν Πατριάρχη ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε καί Ἀγιώτατε Πατριάρχα Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ.κ. Κύριλλε,

Νυμφοστολεῖται σήμερα ἡ ψυχὴ μας καί πτερώνονται οἱ στοχασμοί μας, ὑποδεχόμενοι τὴν Ὑμετέρα Μακαριότητα καί τὴν ὑψηλὴ Συνοδεία Σας ἐδῶ, στή Θεοφρούρητη αὐτὴ Μονή, στήν πάνσεπτη αὐτὴ καθέδρα τῆς Παναγίας, πού γιὰ ἐννέα καί πλέον αἰῶνες ἀποτελεῖ ἔπαλξη κορυφαία τοῦ κυπριακοῦ μοναχισμοῦ καί ἀπροσμάχητη τῆς ὀρθοδόξου Κυπριακῆς Ἐκκλησίας ἀκρόπολη, καί ἡ ὁποία ἀπολαμβάνει τῆς εὐλάβειας σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου, ἀλλὰ καί εὐρύτερα ὅλων τῶν ὅπου γῆς Χριστιανῶν. Διαμέσου δεκάδων αἰώνων ξεδιψᾷ ἔθνη καί λαούς ἐκ τῶν ἐγγύς καί τῶν μακρὰν, προσφέρουσα σ' αὐτούς τό «ζῶν ὕδωρ» (Ἰω. δ' 10) τοῦ Κυρίου, καί τό φῶς τῆς Ἀναστάσεώς του, καί τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου του.

Ἡ σεπτὴ χορεία τῶν θεοσεβῶν καί χριστοφόρων μοναχῶν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μονῆς, πού ἀποτελεῖ τὴν ἔδρα τῆς ἀρτιγενοῦς Μητροπόλεως Κύκκου καί Τηλλυρίας, μαζί καί τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Θεοσώστου ἡμῶν Ἐπαρχίας, περιβεβλημένοι σήμερα ὑψηλὴ τιμὴ, Σᾶς ἀπευθύνουν τό «ὡς εὖ παρέστητε». Σᾶς καλωσορίζουμε ἐδῶ, στὸ ὑπέρλαμπρο αὐτὸ ἀνάκτορο τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας τῆς Κυκκώτισας, μπροστά στὸ εἰκόνισμα τῆς ὁποίας ὁ ὀρθόδοξος λαὸς τῆς Κύπρου ἀκουμπᾷ τὰ προβλήματα τοῦ καί καταθέτει τίς θλίψεις καί τοὺς πόνους του, ἀλλὰ καί τίς ἐλπίδες καί προσδοκίες του. Εὐλογητός ὁ Θεός, πού ὁδήγησε τὰ βήματά Σας ἐδῶ, στὸ θεοφρούρητο τοῦ Κύκκου Μοναστήρι, τό ὁποῖο ἰδρύθηκε κατὰ τό τέλος τοῦ 11ου αἰῶνα ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἀλέξιο Κομνηνὸ καί τὸν ἐδῶ ἀσκητεύσαντα μοναχὸ Ἡσαΐα, καί προστατεύεται καί περιφρουρεῖται ἀπὸ τὴν καλλιτεχνηθεῖσα ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Λουκᾶ σεπτὴ εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης, τῆς Ἐλεούσας τοῦ Κύκκου, ἡ χάρις τῆς ὁποίας ὡς ποταμὸς αἰέρροος ἀρδεύει καί ζωογονεῖ τὸν ἀμπελῶνα τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Δοξάζουμε τό πανύμνητο ὄνομα τοῦ

Ἀναστάντος Σωτῆρος Χριστοῦ, πού ἔφερε τά βήματά Σας ἐδῶ, στό θερμοκήπιο αὐτό τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί κοινωνικῆς δραστηριότητος, «ἐν ᾧ φιλόπρονος καί βομβῶσα κυψέλη μελισσῶν, ἐν ἀκαταπαύστοις μόχθοις καί κόποις τό ἡδύ μέλι τῶν κοσμοσωτηρίων ἀρετῶν ἀπεργάζεται, πρὸς στηριγμόν καί εὐφροσύνην ἐαυτῶν τε καί τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς τά οὐράνια τῆς εὐσεβείας ἔργα ἀποβλεπόντων».

Συσπῶνται τά χεῖλη μας ἀπὸ ἔνθεη χαρά καί πληροῦνται δακρύων οἱ ὀφθαλμοί μας, ὑποδεχόμενοι σήμερα τόν σεμνό καί ὅσιο καί σοφό καί βαθυγνώμονα ἰθύντορα καί πηδαλιούχο τοῦ σκάφους τῆς ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐδῶ, στήν μελιτοφόρο αὐτή κυψέλη τῆς ἐργασίας, στήν πάνσεπτη αὐτή καθέδρα τῆς Παναγίας, στό παλαίφατο τοῦ Κύκκου Μοναστήρι, πού ἀποτελεῖ τό χρυσό κρίκο, ὁ ὁποῖος ἐνώνει στενά καί ἄρρηκτα τή Ρωσική καί Κυπριακή Ἐκκλησία. Ἡ θεοφρούρητη αὐτή Μονή, Μακαριώτατε, μᾶς ὑπενθυμίζει τοὺς μακροὺς καί στενοὺς ἀδελφικούς δεσμούς τῆς Κυπριακῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τή Ρωσική Ἐκκλησία, ἀφοῦ εἶναι γνωστό, ὅτι τό βεληνεκές τῶν δραστηριοτήτων τοῦ μοναστικοῦ αὐτοῦ Κέντρου ἐξικνεῖτο μέχρι τῆς μεγάλης Ρωσίας μέ τή δημιουργία καί λειτουργία παραρτήματος, μετοχίου τῆς Μονῆς, στή Βαρτζία τῆς Γεωργίας, πού ἦταν τότε μέλος τῆς μεγάλης Ρωσικῆς Αὐτοκρατορίας. Μέσω τοῦ Μετοχίου αὐτοῦ ἡ Μονή Κύκκου, ἀλλά καί ἡ Κύπρος γενικότερα συνδέονταν μέ τόν ὀρθόδοξο λαό τῆς Ρωσικῆς Αὐτοκρατορίας καί ἔτσι ἡ Μονή Κύκκου καθίστατο ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους ἀγωγούς μεταλαμπάδευσης τῶν πνευματικῶν καί πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ στήν Κύπρο καί σέ φωτοβόλο ἐστία τῆς Κυπρορωσικῆς φιλίας καί συνεργασίας. Ἕνα ἄλλο ἐνδιαφέρον θέμα, πού ἔχει σχέση μέ τή διαχρονική προαγωγή τῶν σχέσεων Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου καί Ρωσίας, εἶναι ἡ θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσας τοῦ Κύκκου, πού εἶναι μία ἀπὸ τίς τρεῖς πού ζωγράφησε ὁ Εὐαγγελιστής Λουκάς. Ἡ πανορθόδοξη φήμη τῆς

θαυματοουργού εικόνας της Παναγίας της Κυκκώτισσας είχε φθάσει, όπως ήταν φυσικό, και στη Ρωσία, και αντίγραφα της εικόνας αυτής έκαναν την εμφάνισή τους σε πολλούς ρωσικούς ναούς, με πιο αξιόλογη εκείνη που βρίσκεται σήμερα στην κρατική Πινακοθήκη Τρετιακόφ. Η εικόνα αυτή είναι έργο του εξάιρετου ζωγράφου Σίμωνα Ούσιακώφ, χρονολογείται δε από το 1668. Τα μεταφρασμένα στη ρωσική γλώσσα κείμενα για την ιστορία της Μονής Κύκκου και για τα θαύματα της Παναγίας της Κυκκώτισσας, έδιαβάζοντο από τον ορθόδοξο λαό της Ρωσίας και έτσι συνέτειναν, ώστε αρκετοί από τους Ρώσους προσκυνητές των Αγίων Τόπων να συνδυάζουν το ταξίδι τους στην Παλαιστίνη με επίσκεψή τους στη Μονή Κύκκου στην Κύπρο, όπου άφηναν τα αναθήματα της ευλάβειάς τους. Πολλοί από τους Ρώσους προσκυνητές αφιέρωναν στη Μονή Κύκκου πολλά και πολύτιμα εκκλησιαστικά κειμήλια ρωσικής τέχνης, έτσι που σήμερα, αν θελήσει ένας Ρώσος προσκυνητής να επισκεφθεί την Ιερά Μονή Κύκκου στη νήσο Κύπρο, τότε μελωδίες ρωσικών καμπάνων θα τον υποδεχθούν, ρωσικών πολυελαίων φώτα θα φωταγωγήσουν τον ναό, μέσα στον οποίο θα προσευχηθεί, και από ρωσικά ιερά σκεύη θα μεταλάβει του Τιμίου Σώματος και Αΐματος του Σωτήρος Χριστού.

Πρέπει ακόμα να λεχθεί ότι μερικοί από τους Ρώσους επισκέπτες της Μονής Κύκκου των παλαιότερων χρόνων, όπως ο Αρχιμανδρίτης Αγριφίνος 1370 μ.Χ., ο μοναχός Ζωσιμάς 1421 μ.Χ., ο μοναχός Βασίλειος Γρηγόροβιτς Μπάρσκυ 1727 και 1735 μ.Χ., ο ιερομόναχος Μελέτιος 1793 μ.Χ. και άλλοι, έγραψαν και δημοσίευσαν τις έντυπώσεις τους από την παραμονή τους σ' αυτή στα γνωστά σημειώματά τους, τα έπονομαζόμενα «όδοιπορικά», διασώζοντας πολύτιμες πληροφορίες για την ιστορία και τις παραδόσεις της παλαιάφατης αυτής Μονής. Αλλά τα έργα τους αυτά αποτελούν και μία αδιάψευστη μαρτυρία της ιστορικής κληρονομιάς της Κύπρου. Ιστορικοί, κύπριοι και ξένοι, άντλούν μέχρι σήμερα πολλές πληροφορίες από τα «όδοιπορικά» αυτά.

Μία ἄλλη, τέλος, πτυχή τῶν σχέσεων τῆς Μονῆς Κύκκου μέ τόν ὀρθόδοξο λαό τῆς μεγάλης χώρας τῆς Ρωσίας, εἶναι ἡ κατά καιρούς ἀποστολή (κυρίως κατά τούς μακρούς αἰῶνες τῆς Ὁθωμανικῆς δουλείας) μοναχῶν τῆς Μονῆς Κύκκου στή Ρωσία γιά οἰκονομική βοήθεια καί στήριξη τοῦ χειμαζόμενου ἑλληνορθόδοξου λαοῦ τῆς Κύπρου.

Σήμερα οἱ σχέσεις τῆς Μονῆς Κύκκου μέ τή Ρωσική Ἐκκλησία, πιστεύω, ὅτι γνωρίζουν νέα ἄνθηση, λόγω τῶν νέων προοπτικῶν πού δημιουργήθηκαν μετά τήν πτώση τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ καί τῶν κοσμοϊστορικῶν ἀλλαγῶν πού ἀκολούθησαν.

Εἶναι γνωστό, Μακαριώτατε Δέσποτα, ὅτι ἡ Ἱερά Μονή Κύκκου ἔστειλε ἀμέσως, μετά τίς ἀλλαγές, τόν τότε Ἀρχιμανδρίτη τῆς Μονῆς καί νῦν Μητροπολίτη Ταμασοῦ Ἡσαΐα Κυκκῶτη στή Θεολογική Ἀκαδημία Μόσχας γιά θεολογικές σπουδές καί ἐκμάθηση τῆς ρωσικῆς γλώσσας. Πέραν, ὅμως, τούτου, ἡ Ἱερά Μονή Κύκκου γιά πολλά χρόνια χρηματοδοτεῖ ἔδρα νεοελληνικῆς γλώσσας στήν εἰρημένη Θεολογική Ἀκαδημία Μόσχας, μέ ἀποτέλεσμα πολλοί ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς αὐτῆς νά χρησιμοποιοῦνται ὡς μεταφραστές καί ἀπό τή Ρωσική Ἐκκλησία, ἀλλά καί τήν Πολιτεία. Πολλοί ἀπό αὐτούς συνέχισαν ἢ συνεχίζουν τίς σπουδές τους στήν Ἑλλάδα καί στήν Κύπρο. Πρέπει, ἐπίσης, νά τονισθεῖ, ὅτι ὁ νῦν Ὑεξαρχος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στή Μόσχα Μητροπολίτης Κυρήνης Ἀθανάσιος Κυκκῶτης προέρχεται ἀπό τίς τάξεις τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Γενικά στίς μέρες μας ἀναπτύχθηκε μιὰ νέα δυναμική στίς σχέσεις τῆς Μονῆς Κύκκου μέ τή Ρωσία καί μέ τή φιλοξενία στήν Κύπρο Ρώσων φοιτητῶν καί ἐρευνητῶν ἀπό διάφορα πανεπιστήμια τῆς Ρωσίας, ἀλλά καί μέ τήν προσπάθεια βαθύτερης ἀλληλογνωριμίας μέσω τῶν πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων τῶν δύο λαῶν. Μέσα δέ στά πλαίσια αὐτά ἐντάχθηκε καί ἡ φιλοξενία ἀπό τή Μονή Κύκκου, πρίν λίγα χρόνια, τῆς ὀγδονταμελοῦς χορωδίας «Φωνές τῆς Ὁρθόδοξης Ρωσίας» τοῦ Διεθνοῦς Ἰδρύματος γιά

τήν Ἑνότητα τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανικῶν Ἐθνῶν, πού παρουσίασε τό πλούσιο ρεπερτόριό της σέ διάφορες πόλεις τῆς Κύπρου καί συνέτεινε, ὥστε νά ἀκουστεῖ καί στή νῆσό μας ἡ ρωσική ἐκκλησιαστική μουσική παράδοση.

Μακαριώτατε Πατριάρχα Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ.κ. Κύριλλε,

Στό πρόσωπό Σας καλωσορίζουμε μιά ζέουσα σέ σοφία καί θέρμη συναισθημάτων καί ἰδεῶν προσωπικότητα, πού μέ ὀξύτατη πρισματική εὐαίσθησία συνειδήσεως ζεῖ βαθιά τά προβλήματα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς μας. Στό πρόσωπό Σας καλωσορίζουμε μιά πρωθιεραρχική, πατριαρχική φυσιογνωμία, πού μέ τόν υπέροχο θεολογικό της λόγο, τήν ἀριστοκρατική διανόησή της, τήν πυκνή σοφία καί τό διεισδυτικό βάθος τοῦ στοχασμοῦ της, καί τόν ἔνθεο ζήλό της μεταγγίζει σ' ὅλους μας τόν πυρετό μιᾶς ἔντιμης καί ἐπιβεβλημένης ἐγρήγορης. Ταυτόχρονα, ὅμως, στό σεπτό πρόσωπό Σας χαιρετίζουμε καί ὀλόκληρο τό φίλο, ὁμόδοξο, ἀδελφικό ρωσικό λαό, μέ τόν ὁποῖο ὁ ἐλληνορθόδοξος λαός τῆς Κύπρου καί ὀλόκληρο τό ἐλληνικό ἔθνος συνδέονται μέ τόσους κοινούς καί ἄρρηκτους δεσμούς ἀδελφικῆς φιλίας.

Πολλοί καί ἀκλόνητοι δεσμοί ταυτότητας ψυχῆς καί φρονήματος ὑφίστανται, Μακαριώτατε, μεταξύ τῶν δύο λαῶν μας. Ἀστείρευτη πηγή τῆς ἱερῆς αὐτῆς ἐνότητάς μας εἶναι ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξη Χριστιανική πίστη μας. Εἴμαστε ἐνωμένοι μαζί Σας, Μακαριώτατε, γιατί ὅλοι μας, καί Ἐσεῖς καί Ἐμεῖς, ἔχουμε γίνει μέ τό Ἅγιο Βάπτισμα ἰσάξια καί ἰσότιμα μέλη ἐνός ἐνιαίου ζωντανοῦ ὀργανισμοῦ, τοῦ Σώματος, δηλαδή, τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία. Ὅλοι μας ἀδιάκριτα «μέλη ἐσμέν τοῦ Σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκός αὐτοῦ καί ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ» (Ἐφεσ. ε' 30).

Ὁ ὀρθόδοξος λαός τῆς Κύπρου, Μακαριώτατε καί Ἀγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, αἰσθανόμενος ἑαυτὸν ὀξυγονούμενον, μέ ἔξαρση θρησκευτικῆ Σᾶς ὑποδέχεται σήμερα, ὑποστρώνοντας

τῆς εὐγνωμοσύνης του τούς χιτῶνες, καί τῆς εὐλάβειάς του τούς κλάδους, γιατί δέν ξεχνᾷ ποτέ τούς ὑπέροχους αὐτούς ἀδελφικούς δεσμούς. Γνωρίζει καλά καί δέν λησμονεῖ ποτέ, ὅτι ὁ ὁμόδοξος ἀδελφός ρωσικός λαός, μέσα στούς καταιγιστικούς καί πολυτάραχους χειμῶνες τῶν ἀνηκέστων συμφορῶν καί διωγμῶν μας, «συνεπάθησε ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν» (Ἑβρ. δ' 15) καί πολυειδῶς καί πολυτρόπως ἐνίσχυσε καί ἀνακούφισε τόν ταλαίπωρο λαό μας. Παραμυθίας νάματα ἀντλούσαμε ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἡ ὁποία τροφοδοτοῦσε ὑλικά καί ἐνίσχυε πνευματικά τή χειμαζόμενη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί ὕψωνε φωνή συμπαράστασews στούς δύσκολους ἐκείνους χρόνους.

Στούς ὀφθαλμούς τοῦ ἑλληνορθόδοξου κυπριακοῦ λαοῦ, ὅπως θά ἔχετε ἤδη διαπιστώσει, Μακαριώτατε, ἀντικαθρεφτίζεται τό βάθος ἑνός εἰλικρινοῦς καί ἐγκάρδιου συναισθήματος ἀδελφικῆς ἀγάπης πρὸς τόν ὀρθόδοξο ἀδελφό ρωσικό λαό, γιατί, ὅταν ἡ Κύπρος στέναζε κάτω ἀπὸ τή δεσποτεία διαφόρων κατακτητῶν καί ὠλοφύρετο ὑπὸ τυραννία δεινῇ, ἡ Ρωσία ὑπῆρξε ἡ προστάτιδα τῆς νήσου αὐτῆς.

Ἦδη ἀπὸ τόν 13ο αἰῶνα ἔχουμε μαρτυρίες τῆς ἀδελφικῆς συμπαράστασews τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὅταν Ρῶσοι κληρικοί ἐπισκέπτοντο συχνά τήν Κύπρο πρὸς ἐνίσχυση καί παρηγορία τῶν δεινοπαθούντων ὀρθοδόξων κυπρίων, λόγω τῆς καταδυνάστευσης καί καταπίεσης τῶν Λατίνων κατακτητῶν.

Ἀλλά ἀποφασιστικῆς σημασίας γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί τόν λαό της ὑπῆρξε ἡ προσφορά καί συμπαράστασις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, κατὰ τή μακρά περίοδο τῆς τουρκοκρατίας, ὅταν πολλοί Ρῶσοι κληρικοί καί λαϊκοί ἐπισκέπτοντο τήν Κύπρο καί ἐνίσχυναν ὑλικά καί πνευματικά τόν ὑπὸ ζυγὸν δουλείας εὐρισκόμενο ἑλληνορθόδοξο κυπριακό λαό. Ἀλλά καί πολλοί Κύπριο, κληρικοί καί πρoύχοντες, ἐπισκέπτοντο τή Ρωσία καί ἐπανήρχοντο ἐμψυχωτές τοῦ λαοῦ μας. Ἀξίζει ἐδῶ νά

ἀναφερθεῖ, ὅτι ἡ τσαρική Ρωσία, μετά τή λήξη τοῦ ρωσο-τουρκικοῦ πολέμου καί τή συμφωνία τοῦ Κουτσιούκ Καϊναρτζή, διατηροῦσε ἀπό τοῦ 1785 Προξενεῖο στήν Κύπρο, τοῦ ὁποίου σημαντικότητας ἦταν ὁ ρόλος στή βοήθεια καί προστασία τῶν ἐλληνορθόδοξων Κυπρίων ἔναντι τῶν τουρκικῶν αὐθαιρεσιῶν.

Γενικά ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἀλλά καί ὅλος ὁ ὀρθόδοξος ρωσικός λαός, ἀποτελοῦσαν, τά μαῦρα ἐκεῖνα χρόνια τῆς σκλαβιάς, τήν ἐλπίδα καί τό στήριγμα τοῦ λαοῦ μας στόν ἀγῶνά του γιά ἐπιβίωση καί μελλοντική ἀπελευθέρωση.

Σήμερα, σέ χρόνους καί πάλι χαλεπούς, κατὰ τούς ὁποίους ὁ ἐλληνορθόδοξος λαός τῆς Κύπρου ὑποφέρει ξανά ἀπό τήν ἐπικρατική βουλιμία τοῦ ἴδιου ἀλλόφυλου καί ἀλλόθρησκου γειτονικοῦ λαοῦ, πού τό 1974 εἰσέβαλε στή νήσο αὐτή καί, ἀφοῦ ἔσφαξε, λεηλάτησε καί ἀτίμωσε, ἔδιωξε ἀπό τίς πατρογονικές του ἐστίες τό γηγενή ὀρθόδοξο λαό μας, πού ζοῦσε ἐκεῖ γιά τρεῖς χιλιάδες συνεχῆ χρόνια, στρέφει καί πάλι τό θρηνώδες βλέμμα του πρός τόν φίλο, ἀδελφό, ὁμόδοξο ρωσικό λαό γιά στήριξη καί παρामυθία.

Σήμερα, πού ὁ αἵματηρός διαμελισμός τῆς Κύπρου γιά τριάντα ὀκτώ τώρα χρόνια συνεχίζεται καί τό ὑπέροχο ἐπιστέγασμα τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ἡ ἐλευθερία, ἐλεεινά κακοποιεῖται ἀπό τό ἱστορικό κακούργημα τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς καί τῆς συνεχιζόμενης κατοχῆς, ὁ ἐλληνορθόδοξος λαός τῆς Κύπρου, πού γιά τριάντα ὀκτώ τώρα χρόνια, μέ μιά ἐλπιδογενῆ δακρυσμένη καρτερία, αἶρει τόν βαρὺ καί ἀσήκωτο σταυρό τοῦ μαρτυρίου του καί αἰμόφυρτος ἀνέρχεται τό μαρτυρικό Γολγοθά του, στρέφει καί πάλι ἐλπιδοφόρα τό βλέμμα του πρός τήν ἀδελφή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας καί πρός τό ρωσικό λαό καί τήν Κυβέρνησή του, γιά νά ἀνακουφίσει τό βάρος τῆς θλίψεώς του καί νά ἀμβλύνει τό κέντρο τοῦ ἄλγους του.

Ἐκφράζουμε, Μακαριώτατε καί Ἀγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, τήν εὐγνωμοσύνη τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, γιά τή σταθερή καί

συνεπή υποστήριξη, πού ἡ Ρωσία παρέχει σήμερα πρὸς τὴν Κύπρο, τόσο στὸν Ὁργανισμό Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὅσο καὶ σέ ἄλλα διεθνή βήματα. Θερμότατα εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ διαχρονικὴ υποστήριξη τῆς μεγάλης χώρας τῆς Ρωσίας στὴ δίκαιη υπόθεση τῆς Κύπρου, καὶ γιὰ τὸ συνεχές ἐνδιαφέρον της γιὰ μιὰ δίκαιη, βιώσιμη καὶ μόνιμη λύση, τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος, βασισμένη στὶς ἀρχές τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δικαίου, μιὰ λύση πού θά διασφαλίζει τὴν ἀνεξαρτησία, τὴν κυριαρχία καὶ τὴν ἐδαφικὴ ἀκεραιότητα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ νά κατοχυρώνει τὰ θεμελιώδη δικαιώματα καὶ τίς βασικὲς ἐλευθερίες τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ στό σύνολό του.

«Ὡς εὖ παρέστητε», Μακαριώτατε, στὶς αὐλές τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μονῆς καὶ τῆς θεοσώστου ταύτης Μητροπόλεως, καὶ εὐχόμαστε ἀπὸ καρδίας ὁ Δομήτορας τῆς Ἐκκλησίας Χριστός, πρεσβείαις τῆς Ἐφόρου τοῦ ἱεροῦ τούτου ὄρους καὶ προστάτιδος τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς, παννυμήτου ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, νά χαρίζει στὴν Ὑμετέρα Μακαριότητα ὑγεία ἀδιάπτωτη καὶ ἔτη πολλὰ πρὸς συνέχιση τοῦ δημιουργικοῦ καὶ καρποφόρου ἔργου Σας.

Μακρὰ καὶ πανόλβια τὰ ἔτη Σας, Μακαριώτατε».

Μετά τὸ πέρας τῆς προσφώνησής του, ὁ Κύκκου Νικηφόρος ἀπένειμε στὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, Πατριάρχη Κύριλλο τὴν ἀνώτατη τιμητικὴ διάκριση τῆς Μονῆς Κύκκου, τὸ χρυσοῦν παράσημο τῆς Μονῆς, καὶ δώρισε σ' Αὐτόν ἀργυροεπίχρσο δίσκο μέ ἀνάγλυφη τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, τῆς Ἑλεούσας τοῦ Κύκκου, «ὡς ἐλάχιστο ὄρατό δείγμα τῆς πολλῆς καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης μας καὶ ὡς ἐνθύμιο παντοτινὸ τῆς ἐδῶ ἐπίσκεψής Του».

Ἀπαντῶν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ Του γιὰ τὴν ἐπίσκεψή Του στὴ Μονὴ Κύκκου καὶ τὴ συγκίνησή Του γιὰ τὴ μεγαλειώδη ὑποδοχή, πού Τοῦ ἐπιφυλάχθη, καθὼς καὶ γιὰ τίς τι-

μές πού Τοῦ ἐπιδαφιλεύθησαν. «Χαίρω, εἶπε, γιά τήν εὐκαιρία, πού εἶχα νά ἐπικοινωνήσω μέ τήν Πανιερότητά σας καί τούς ἀδελφούς τῆς Μονῆς, καθώς καί μέ τούς πολλούς προσκυνητές τῆς Μονῆς σας. Ἡ καρδιά μου γέμισε ἀπό χαρά ιδιαίτερα ἀπό τή θερμότητα ὑποδοχή, πού μοῦ ἐπιφυλάξατε». Στή συνέχεια ὁ Πατριάρχης ἀνεφέρθη στίς διαχρονικές σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας καί τῆς Μονῆς Κύκκου καί ἐξέφρασε τή λύπη του γιά τήν τουρκική εἰσβολή στήν Κύπρο καί τή συνεχιζόμενη κατοχή αὐτῆς ἀπό τά τουρκικά στρατεύματα καί εὐχήθη νά πέσουν σύντομα τά συρματοπλέγματα καί νά ἐνωθεῖ ἡ Κύπρος, ὥστε νά ζοῦν εἰρηνικά οἱ κάτοικοί της, Ἑλληνοκύπριοι καί Τουρκοκύπριοι. «Ἐπαναβεβαιώνω τίς καλές σχέσεις τῶν δύο λαῶν καί τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας. Θά εἴμεθα μαζί τόσο στά καλά ὅσο καί στά δύσκολα, ὅπως στό παρελθόν ἔτσι καί στό παρόν», κατέληξε.

Στό τέλος τῆς ὁμιλίας του ὁ Πατριάρχης πρόσφερε ἀναμνηστικά δῶρα τόσον στό νάό τῆς Μονῆς ὅσον καί στόν Ἡγούμενο αὐτῆς.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας ἐπισκέφθηκε τό περίφημο Βυζαντινό Μουσεῖο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου καί, προτοῦ ἀναχωρήσει γιά τή Λευκωσία, παρακάθησε σέ δεῖπνο, πού παρέθεσε πρός τιμή του ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κύκκου καί Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Κύκκου.

Τό πρωί τῆς Δευτέρας, 11ης Ἰουνίου, ἑορτῆς τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα, ἱδρυτῆ καί προστάτη τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, συλλειτουργήσαν στόν πανηγυρίζοντα ἰ. ναό τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα στή Δασοῦπολη (Λευκωσίας) ὁ Πατριάρχης Ρωσίας Κύριλλος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος, οἱ Μητροπολίτες Βολοκολάμσκ Ἰλαρίων, Πάφου Γεώργιος, Κιτίου Χρυσόστομος, Κυρηνείας Χρυσόστομος, Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος, Κων-

Ὁ Πατριάρχης Ῥωσίας Κύριλλος καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος συλλειτουργοῦν μέ Ῥώσους καί Κυπρίους Ἱεράρχες στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό τοῦ Ἀπ. Βαρμάβα στή Δασούπολη (Λευκωσίας).

σταντίας Βασίλειος, Κύκκου Νικηφόρος, Ταμασοῦ Ἡσαΐας καί Βόστρων Τιμόθεος, οἱ Ἐπίκοποι Σολτσενογκόρσκ Σέργιος, Καρπασίας Χριστοφόρος, Ἀρσινόης Νεκτάριος, Ἀμαθοῦντος Νικόλαος, Λήδρας Ἐπιφάνιος, Χύτρων Λεόντιος, Νεαπόλεως Πορφύριος καί Μεσαορίας Γρηγόριος καί πολλοί πρεσβύτεροι καί διάκονοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Τό θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Μητροπολίτης Κυρηναίας Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος ἐπισήμανε, σύν τοῖς ἄλλοις, ὅτι ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καθίσταται πολύτιμη καί ἡ εὐθύνη της μεγάλη, καθώς οἱ ἀποστάσεις μεταξύ τῶν λαῶν τείνουν νά ἐκμηδενισθοῦν καί «διότι κοινός γίνεται διαρκῶς καί περισσότερον ὁ πολιτιστικός περίγυρος, λόγω τῆς παγκοσμιοποίησης εἰς τήν μεταμοντέρναν ἐποχήν». Παρών στό συλλείτουργο ἦτο καί ὁ Πρέσβης τῆς Ἑλλάδος κ. Βασ. Παπαϊωάννου.

Μετά τή θεία λειτουργία προσφώνησε τόν Πατριάρχη Κύριλλο ὁ Προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Πρωτοπρεσβύτερος Σωτήριος Σάββα, ὁ ὁποῖος διερμήνευσε τή χαρά τῆς ἐνορίας του γιά τήν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς παρουσία του, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ εὐκαιρία γιά ἐμφύχωση τῶν μελῶν αὐτῆς στή σημερινή δύσκολη ἐποχή. Ἐκ μέρους τῆς ἐνορίας του ὁ π. Σωτήριος πρόσφερε στόν Πατριάρχη ἕνα ἐγκόλπιο, «δεῖγμα πολλῆς ἀγάπης καί σεβασμοῦ πρός τό πρόσωπό του».

Ἀπαντώντας ὁ Πατριάρχης εἶπε τά ἑξῆς:

«Ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μου εὐχομαι σ' ὅλους γιά τή μεγάλη αὐτή ἑορτή, ὅχι μόνο γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἀλλά καί γιά τήν Οἰκουμενική Ὁρθοδοξία. Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας ἦταν ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος διέδωσε στούς κατοίκους τῆς νήσου τή δύναμη καί τήν ἐνέργεια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Εἶναι ἀδύνατο νά ἀποσυνδεθεῖ ἡ ἀποστολή τῶν Ἀποστόλων Παύλου καί Βαρνάβα. Καί παρόλο πού κάποια στιγμή τῶν ἱεραποστολικῶν τους περιοδειῶν χώρισαν, ἡ κοινή πνευματική δύναμη ἐπιδράσεως τῶν Ἀποστόλων στό αἵρετικό περιβάλλον μετεμόρφωσε ἀκόμα καί τήν Κύπρο.

Σήμερα προσευχόμαστε στόν Ἅγιο Ἀπόστολο Βαρνάβα γιά νά προστατεύσει αὐτόν τόν τόπο καί νά δώσει τήν ἀποστολική του δύναμη στήν Ἱεραρχία, στόν ἱερό κλῆρο καί στό λαό τοῦ Θεοῦ. Προσευχόμαστε ὥστε ἐδῶ, ὑπό δύσκολες συνθῆκες, ὁ κάθε Ὁρθόδοξος Κύπριος νά λάβει ἀπό τόν Ἅγιο Ἀπόστολο Βαρνάβα τή δωρεά ζήλου ὑπέρ τῆς πίστεως, τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ λαοῦ. Καί πιστεύω, ὅτι, ἐλέω Θεοῦ καί διά πρεσβειῶν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ διαλαμψάντων Ἀγίων, ὁ Κύριος θά ἐλεήσῃ τόν Κυπριακό λαό καί ἡ Πατρίδα του νά ἐπανενωθεῖ καί τά ἱερά καί τά ὅσια θά ἀναστηλωθοῦν.

Μόνο κρατῆστε τήν Ὁρθόδοξη πίστη σας καί μή πλανᾶσθε ἀπό τά σκάνδαλα τοῦ κόσμου τούτου. Μή θεωρεῖτε, ὅτι τό νά εἶσαι πλούσιος σημαίνει ταυτόχρονα, ὅτι εἶσαι εὐτυχισμένος.

***‘Από τή Θεία λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό
τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα στή Δασούπολη (Λευκωσίας).***

Ὑπάρχουν πολυτιμότερες ἀξίες ἀπό τήν ὕλική εὐημερία καί ξέρουμε ποιές εἶναι αὐτές: ἡ πίστη, ἡ ἀγάπη, ἡ οἰκογένεια, ὁ λαός καί ἡ Πατρίδα.

Εὐελπιστῶ, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας θά ἀνταποκριθεῖ στά αἰτήματα ὅλων μας, νά στερεώσῃ μέσα μας τό ζῆλο ὑπέρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί θά ἐλεήσει ὁ Κύριος αὐτόν τόν πολυπαθῆ τόπο.

Ἡ Ρωσική Ἐκκλησία δέχεται δίπλα στήν καρδιά της ὅλα ὅσα βιώνει ὁ Κυπριακός λαός. Ἐτσι ἦταν κατὰ τή διάρκεια ὅλης τῆς ἱστορίας, τίς ἐποχές μιᾶς ἰσχυρῆς Ρωσίας, καί μιᾶς ἀποδυναμωμένης Ρωσίας.

Σήμερα ὑπάρχει καί ἕνα ἄλλο σημαντικό στοιχεῖο, στό ὁποῖο ὀφείλεται ἡ ἀγάπη ὅλου τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας πρὸς τήν Κύπρο. Εἶναι ἡ πολυπληθής Ρωσική Διασπορά. Δεκάδες χιλιάδες εἶναι οἱ Ρωσσόφωνοι, οἱ ὁποῖοι κατοι-

κοῦν στήν Κύπρο καί εἶναι μέλη τῆς τοπικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Εἶναι δυνατόν ἡ Ρωσία καί ἡ Ρωσική Ἐκκλησία νά παραβλέπουν τίς ταλαιπωρίες τῶν κατοίκων τῆς νήσου, ἐνῶ τόσοι πολλοί συμπατριῶτές μας κατοικοῦν ἐδῶ σήμερα; Αὐτός εἶναι ὁ λόγος, γιά τόν ὁποῖο θεωροῦμε τό Ρωσσόφωνο ποίμνιο τῆς Κύπρου σημαντικό παράγοντα γιά τή σύσφιγξη τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν χωρῶν, τῶν λαῶν καί τῶν Ἐκκλησιῶν μας».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας εὐχαρίστησε, ἐπίσης, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο γιά τή χάρά τοῦ συλλειτουργοῦ καί στή συνέχεια εἶπε: «Ὁλοκληρώνοντας τήν ἐπίσκεψή μου στόν τόπο αὐτό, θά ἤθελα νά προσφέρω στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἕνα δῶρο. Ὡς ἐγγύηση τῆς πνευματικῆς μας ἐν Χριστῷ ἐνότητος καί ἀνταποκρινόμενοι στήν τιμή τῶν Ρώσων Ἀγίων ἀπό τοὺς Κυπρίους, παραδίδω λειψανοθήκη μέ τεμάχια ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἀγίου Σεργίου Ραντονέζ, τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, τοῦ Ἀγίου Φιλαρέτου Μόσχας καί τοῦ Ὁσίου Ἀμβροσίου Ὁπτινας. Ὁ καθένας ἀπό αὐτοὺς μέ ἕνα δικό του τρόπο δόξασε τόν Κύριο καί φανέρωσε τή δύναμη τῆς χάριτος Αὐτοῦ στήν ἐπίγειά του ζωή. Εἶθε αὐτοί οἱ μεγάλοι Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μέ τά μικρά τεμάχια τῶν τιμίων λειψάνων τους ὁρατῶς, παρόντες ἐδῶ ἀοράτως, παρίστανται ἐνώπιον τοῦ Θυσιαστηρίου τῆς Ἀγίας Τριάδος, πρεσβεύοντες γιά τήν εἰρήνη στήν Κύπρο καί προσευχόμενοι γιά ὅλα τά πιστά τέκνα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου». Τήν λειψανοθήκη αὐτή, σύμφωνα μέ παλαιότερο αἶτημα, παρέλαβε ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Μαχαιρᾶ Ἐπίσκοπος Λήδρας Ἐπιφάνιος.

Στόν πανηγυρίζοντα ναό ὁ Πατριάρχης Κύριλλος πρόσφερε μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Βλαδιμήρου.

Ἀκόμα ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, δώρισε στίς πέντε ἀρχαιότερες Ἱερές Μητροπόλεις τῆς νήσου, στά ἑπτὰ ἀρχαιότερα μοναστήρια καί σέ τρεῖς ἱερούς ναοὺς εἰκόνες Ρώσων ἁγιογράφων.

Μετά τό πέρας τῆς ὅλης ἀκολουθίας πραγματοποιήθηκαν συν-ομιλίες μεταξύ τοῦ Πατριάρχῃ Κυρίλλου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου καί μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Στά πλαίσια τῆς συναντήσεως συζητήθηκαν θέματα ἀνάπτυξης τῶν διμερῶν σχέσεων καί προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν στό Κυπριακό, καθώς καί θέματα πανορθόδοξου ἐνδιαφέροντος.

Τό μεσημέρι παρετέθη στό ξενοδοχεῖο «Hilton» ἀπό τήν Α. Μ. τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο ἐπίσημο γεῦμα, στό ὁποῖο παρακάθησαν ὁ Πατριάρχης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, οἱ Μητροπολίτες Βολοκολάμσκ, Πάφου, Κιτίου, Κυρηναίας, Λεμεσοῦ, Ναυκράτιδος, Κύκκου, Ταμασοῦ καί Βόστρων, οἱ Ἐπίσκοποι Σολνετсноγκόρσκ, Καρπασίας, Ἀρσινόης, Ἀμαθοῦντος, Λήδρας, Χύτρων, Νεαπόλεως καί Μεσαορίας, ἀνώτεροι κληρικοί τῶν Ἐκκλησιῶν Ρωσίας

*Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Δημ. Χριστόφιας
καί ὁ Πατριάρχης Ρωσίας Κύριλλος.*

καί Κύπρου, Ὑπουργοί, Βουλευτές, Δήμαρχοι, τό ἀνώτερο προσωπικό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καί ἄλλοι ἐπίσημοι, μεταξύ τῶν ὁποίων καί οἱ Πρεσβευτές τῆς Ρωσίας καί τῆς Οὐκρανίας. Κατά τά ἐπιδόρπια ἤγειραν προποσείς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ὁ Πατριάρχης.

Μετά τό γεῦμα ὁ Πατριάρχης, συνοδευόμενος ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο, εἶχε στό Προεδρικό Μέγαρο μακρά συνάντηση μέ τόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Δημ. Χριστόφια. Οἱ μετασχόντες τῆς συνάντησης ἀναφέρθηκαν στήν πνευματική διάσταση τῆς παγκόσμιας οἰκονομικῆς κρίσεως καί στήν ἐπίδραση τῆς πνευματικῆς κατάστασης τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῶν πολιτικῶν καί οἰκονομικῶν διαδικασιῶν. Συζητήθηκαν, ἐπίσης, θέματα ἀνάπτυξης τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν λαῶν τῆς Κύπρου καί τῶν χωρῶν τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας.

Μετά ταῦτα ὁ Πατριάρχης καί ἡ συνοδεία του ἀναχώρησαν γιά τή Λάρνακα, ὅπου ἐπισκέφθηκαν τόν ἱ. ναό Ἀγ. Λαζάρου.

Στό ναό ὁ Πατριάρχης ἔγινε δεκτός, ἐν μέσῳ κωδωνοκρουσιῶν καί παιάνων ἀπό τή Φιλαρμονική τοῦ Τάγματος Ὀδοιπόρων Ἀγάπης Λάρνακος, ὑπὸ πλήθους πιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν συγκεντρωθεῖ στήν πρό τοῦ ναοῦ πλατεία. Ἐπακολούθησε δοξολογία, μετά τό πέρας τῆς ὁποίας προσφώνησε τόν Πατριάρχη ὁ Μητροπολίτης Κιτίου Χρυσόστομος ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ξεχειλίζει σήμερα ἡ καρδιά μας ἀπό αἰσθήματα ἅγια καί ἀγαλλίαση ἀνυπόκριτη, γιατί ἡ ἐδῶ παρουσία σας δίνει τήν εὐκαιρία στόν εὐσεβῆ καί πολύπαθο λαό μας, νά εὐλογηθεῖ ἀπό τό λαμπρό Προκαθήμενο τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τόν κοσμημένο μέ ταπείνωση, νηφαλιότητα, ἱεροπρέπεια καί ἀγάπη.

Μέ θαυμασμό βλέπουμε τό μεγάλο καί σπουδαῖο ἔργο πού ἐπιτελεῖτε. Ἐνα ἔργο τό ὁποῖο φανερώνει τό μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας καί τήν ἐλπίδα γιά μιά καλύτερη οἰκουμενική κοινωνία, πού

νά στηρίζεται στις αρχές της αγάπης, της ισότητας, της αποδοχής καί της αναγνώρισης τῶν βασικῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τοῦ πλησίον μας.

*Ἀπό τήν ὑποδοχή τοῦ Πατριάρχου Ρωσίας Κυρίλλου
στή Λάρνακα.*

Ὡς ἔνδειξη τοῦ μεγάλου σεβασμοῦ πού τρέφουμε πρὸς τό πρόσωπό σας καί τῆς μεγάλης αγάπης μας πρὸς τόν ἀδελφό Ὁρθόδοξο Ρωσικό λαό, σᾶς προσφέρουμε ὅ,τι πολυτιμότερο ἔχουμε ὡς Μητρόπολη Κιτίου. Σᾶς προσφέρουμε τούτη τήν ἀργυρῇ λειψανοθήκη, μέσα στήν ὁποία ἐναποθέσαμε τεμάχιο τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἀγίου καί Φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου τοῦ τετραημέρου, γιά νά εὐλογεῖ καί ἀγιάζει τόν εὐλαβῆ Ὁρθόδοξο Ρωσικό λαό».

Στόν Πατριάρχη Κύριλλο ἐδωρήθη, ἐπίσης, ἡ εἰκόνα τῆς Ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου, πιστό ἀντίγραφο μιᾶς παλαιᾶς βυζαντινῆς εἰκόνας, καί ἓνα ἐγκόλπιο.

Ἀντιφωνώντας ὁ Πατριάρχης τόνισε, ὅτι μέ ἰδιαίτερη ψυχική

συγκίνηση προσήλθε σ' αὐτόν τόν ἱερό τόπο, τόν ὁποῖο πρωτοεπισκέφθηκε πρὶν ἀπὸ 42 χρόνια:

«Σάν σήμερα θυμᾶμαι ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ τὰ συναισθήματα πού βίωσα. Ἀλλὰ ἡ σημερινή ἐπίσκεψη στὸν ἱερό αὐτό τόπο μοῦ προκαλεῖ ἰδιαίτερα αἰσθήματα. Βλέπω τό ναό γεμᾶτο κόσμος καὶ πολλούς ἀνθρώπους νά ἀκουμποῦν στὰ τεῖχη του. Βλέπω πολλούς συμπατριῶτές μου, καθὼς καὶ πολλούς μόνιμους ἐνορίτες, οἱ ὁποῖοι προσήλθαν γιὰ μένα καὶ γι' αὐτό χαίρει ἡ ψυχὴ μου.

Μέ πολλή εὐγνωμοσύνη δέχομαι αὐτό τό πολύτιμο δῶρο, τό ὁποῖο μοῦ προσφέρετε, τό τεμάχιο τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ Ἀγίου Λαζάρου τοῦ Τετραήμερου. Δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει τίποτε πολυτιμότερο ἀπὸ τὴν παράδοση αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ κειμηλίου. Θά πάρουμε τὰ τίμια αὐτὰ λείψανα στὴν πρωτεύουσά μας, στή Μόσχα, καὶ θά τὰ τοποθετήσουμε ἐκεῖ, ὅπου πολὺς κόσμος θά μπορεῖ νά ἀγγίξει τό ἱερό σέβασμα. Ὅλοι ὅσοι θά ἔλθουν νά ἀσπασθοῦν τὰ τίμια λείψανα τοῦ Ἀγ. Λαζάρου, θά ἐνημερωθοῦν γιὰ τό δῶρό σας καὶ ἐπομένως, μέσα ἀπὸ τὴν προσκύνηση τοῦ ἱεροῦ κειμηλίου, θά ἐνισχύεται ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὴν Κύπρο καὶ τὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου.

Παρακαλῶ τόν Πανιερώτατο νά ἐξακολουθεῖ νά δέεται ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Ρωσίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, καθὼς καὶ ὑπὲρ τοῦ Ρωσσόφωνου ποιμνίου, τό ὁποῖο τώρα εἶναι δικό σας ποίμνιο καὶ δικός σας λαός».

Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος πρόσφερε γιὰ τόν ἱερό ναό τοῦ Ἀγίου Λαζάρου μιὰ εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννη τῆς Κρονστάνδης, ἐνῶ γιὰ τό Μητροπολίτη Χρυσόστομο ἓνα σταυρό καὶ ἓνα ἐγκόλπιο.

Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος εὐχαρίστησε, τέλος, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, τό Μητροπολίτη Κιτίου Χρυσόστομο καὶ ὅλη τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ τόν εὐσεβῆ λαό της γιὰ τὴν ἀγάπη, μέ τὴν ὁποία τόν περιέβαλαν, μαζί μέ τὴ συνοδεία του, αὐτές τίς ἡμέρες τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Κύπρο.

Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος, ἀφοῦ προσκύνησε τόν τάφο τοῦ Ἁγ. Λαζάρου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται κάτω ἀπό τήν Ἁγία Τράπεζα τοῦ ἱ. ναοῦ, καί ἐπισκέφθηκε τό Μουσεῖο αὐτοῦ, ἀναχώρησε μέ τή συνοδεία του γιά τό ἀεροδρόμιο Λάρνακας, πρὸς ἐπιστροφή στή Μόσχα.

Στό ἀεροδρόμιο ἀπεχαιρέτησαν τόν Πατριάρχη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Μητροπολίτης Κιτίου, ἄλλοι Ἀρχιερεῖς, πολιτικοί καί πολιτειακοί ἐπίσημοι, καθὼς καί ἄρκετοί πιστοί.

Ἀμέσως μετὰ τήν ἄφιξή τους στὸν ἀερολιμένα «Vnukovo-3», τελέσθηκε σύντομη δοξολογία, ἐνώπιον τῆς λειψανοθήκης μέ τό τίμιο λείψανο τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, μετὰ τήν ὁποία ὁ Πατριάρχης εἶπε:

«Ἐπιστρέψαμε ἀπὸ τήν Κύπρο, ἡ ὁποία ἀποκαλεῖται «Νῆσος τῶν Ἀγίων», μετὰ μεγάλης χαρᾶς. Ἀνάμεσα στοὺς πολλοὺς Ἁγίους τῆς Κύπρου ὑπάρχει ἓνα ὄνομα γνωστό σέ ὅλους ὅσοι διάβασαν τό Εὐαγγέλιο. Πρόκειται γιά τόν Ἅγιο Λάζαρο τόν Τετραήμερο, ἐγερθέντα ἀπὸ τόν Κύριο ἐκ νεκρῶν τήν παραμονή τῶν Παθῶν Του».

Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος καλωσῶρισε τό Μητροπολίτη Κιτίου Χρυσόστομο, ὁ ὁποῖος ἔφθασε στή Μόσχα μαζί του καί εὐχήθηκε ὥστε «εἰρήνη καί δικαιοσύνη νά ἀνατεῖλουν στήν Κύπρο, νά τελειώσουν τά χαλεπά χρόνια τῶν ἀνωμαλιῶν καί οἱ Μουσουλμάνοι καί οἱ Χριστιανοί νά μπορέσουν νά συναναστρέφονται εἰρηνικά». Ἀπὸ τόν ἀερολιμένα ἡ λειψανοθήκη μεταφέρθη στήν ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Ἄννας στή Μόσχα.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΜΙΤΣΙΔΗΣ